

$$\textcircled{1} \quad y_i = \alpha + \beta x_i + \varepsilon_i$$

$$a) \quad b = \frac{n \sum x_i y_i - (\sum x_i)(\sum y_i)}{n \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2}$$

siffror givna i tentan

$$\sum x^2 = 1791,25 \quad \sum y^2 = 29923$$

$$\sum xy = 7316,60$$

$$\sum x = 162,5 \quad \sum y = 665 \quad n = 15$$

$$b = \frac{15 \cdot 7316,50 - 162,5 \cdot 665}{15 \cdot 1791,25 - 162,5^2}$$

$$= \frac{1685}{462,5} = 3,643243243 \approx 3,6432$$

$$a = \bar{y} - b\bar{x} = \frac{665}{15} - 3,6432 \cdot \frac{162,5}{15}$$

$$= 4,864864865$$

$$\approx 4,8649$$

$$\bar{y} = 44,33$$

$$\bar{x} = 10,83$$

$$\hat{y}_i = 4,8649 + 3,6432 x_i$$

Regression och
tidsserieanalys

0010-LOW

b) givet: $SSE = 32,076$

Uppg 1.
Fort.

Bestäm R^2 och ge en tolkning:

$$R^2 = \frac{SSR}{SST} = \frac{SST - SSE}{SST}$$

$$SST = \sum (y_i - \bar{y})^2 = (n-1) s_y^2$$

$$s_y^2 = \frac{n \sum y_i^2 - (\sum y_i)^2}{n(n-1)} = \frac{15 \cdot 29923 - 665^2}{15(15-1)}$$

$$= \frac{6620}{15 \cdot 14} = 31,5238$$

$$31,5238 \cdot (15-1) = 441,333$$

$$SSR = 441,333 - 32,076 = 409,257$$

$$\frac{SSR}{SST} = 0,9273$$

92,73% av variationen i y kan
förklaras (med hjälp av modellen) genom
variationen i x

Fort.
sid 3

c) 95% KI för $\beta \Rightarrow \beta \pm t_{\frac{\alpha}{2}}(n-k-1) \cdot s_{bj}$

$$s_{bj}^2 = \frac{s_e^2}{(n-1) s_x^2} \quad s_x^2 = \frac{(n \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2)}{n(n-1)}$$

$$= \frac{15 \cdot 1791,25 - 162,5^2}{15 \cdot (15-1)}$$

$$s_e^2 = MSE = \frac{SSE}{n-k-1} = \frac{32,076}{15-1-1} = 2,4674$$

$$= 462,5 / (15 \cdot 14) = 2,2024$$

Fort.

Regression och
tidsserieanalys

0010 - LOW

c) Fort

uppg. 1

$$s_x^2 = 2,2024$$

$$s_e^2 = 2,4674$$

$$s_b^2 = \frac{2,4674}{(15-1) \cdot 2,2024} = 0,080023284 \approx 0,0800$$

$$\sqrt{s_b^2} = s_b = 0,28288387 \approx 0,2829$$

$$t_{\frac{\alpha}{2}}(n-k-1) = t_{0,025}(13) = 2,160$$

(Från tabell)

$$b \pm t_{\frac{\alpha}{2}} \cdot s_b \rightarrow 3,6432 \pm 2,16 \cdot 0,2829$$

$$3,6432 \pm 0,6110$$

$$(3,0322 ; 4,2542) \quad 95\% \text{ KI för } \beta$$

Vi ser här (också att $\beta \neq 0$ då intervallet inte täcker 0)

d) 95% KI för $\hat{y} | x=12$

$$\hat{y} = 4,8649 +$$

$$3,6432 \cdot 12 =$$

$$48,5833$$

$$48,5833 \pm 2,16 \cdot \sqrt{2,4674 \left(\frac{1}{15} + \frac{(12-10,8333)^2}{(15-1) \cdot 2,2024} \right)}$$

$\bar{x} = \frac{162,5}{15} = 10,8333$

$$\rightarrow 48,5833 \pm 1,1294$$

$$(47,4539 ; 49,7127)$$

95% KI för $\hat{y} | x=12$ siffror
redan
uträknade
innan.

0010-LOW

Upg 1 Fort.

e) 95% PI $\hat{y} | X=12$ $\hat{y} | X=x$ samma som d) $\rightarrow 48,5833$

$$\hat{y} \pm t_{\frac{\alpha}{2}} \cdot \sqrt{s_e^2 \left(1 + \frac{1}{n} + \frac{(x - \bar{x})^2}{(n-1)s_x^2} \right)}$$

$$\rightarrow 48,5833 \pm 2,16 \cdot \sqrt{2,4674 \left(1 + \frac{1}{15} + \frac{(12 - 10,833)^2}{(15-1) \cdot 2,2024} \right)}$$

↑
uträknade sedan innan

$$48,6833 \pm 3,575967$$

$$\approx 3,6760$$

(45,0073 ; 52,1593) PI för $\hat{y} | X=12$

Jämfört med d) går det att se att intervallet är längre.

Formeln för PI innehåller ju en extra $+1$ under $\sqrt{\quad}$.

KI är för det "sanna" okända värdet, baserat på hela det observerade datamaterialet.

Medan PI undersöker vad framtida observation kan få för värde.

Det är mer osäkert på oobserverat data. Därmed är intervallet längre. Vilket skapar "större utrymme att hamna inom".

■

0010 - LOW

Upq ②

a) Antaganden :

1. Sambandet mellan x och y ska vara linjärt!

Dvs det ska gå att skriva sambandet enligt:

$$y = \alpha + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \epsilon_i$$

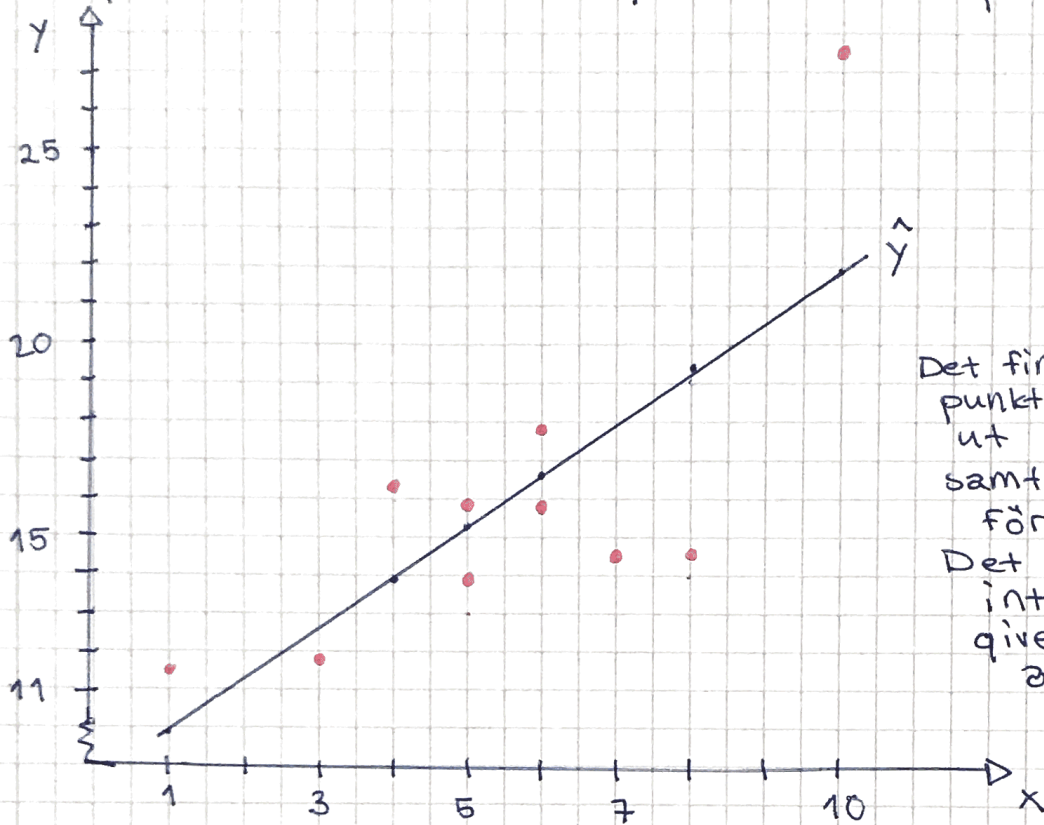
2. Feltermerna ska vara oberoende varandra. Dvs. oberoende observationer
3. Lika varians, dvs homoskedasticitet
variansen för y ska inte bero på x .
4. Förklaringsvariablerna ska inte vara linjär kombinationer av varandra.
Dvs. det ska inte finnas multikollinearitet mellan förklaringsvariablerna
5. Existensvilkoret : parametrarna i modellen ska vara ändliga.
dvs. de inte gå mot plus/minus oändligheten.

Fort ②

Ändligt? JA vi har fasta värden som inte går $+\infty$

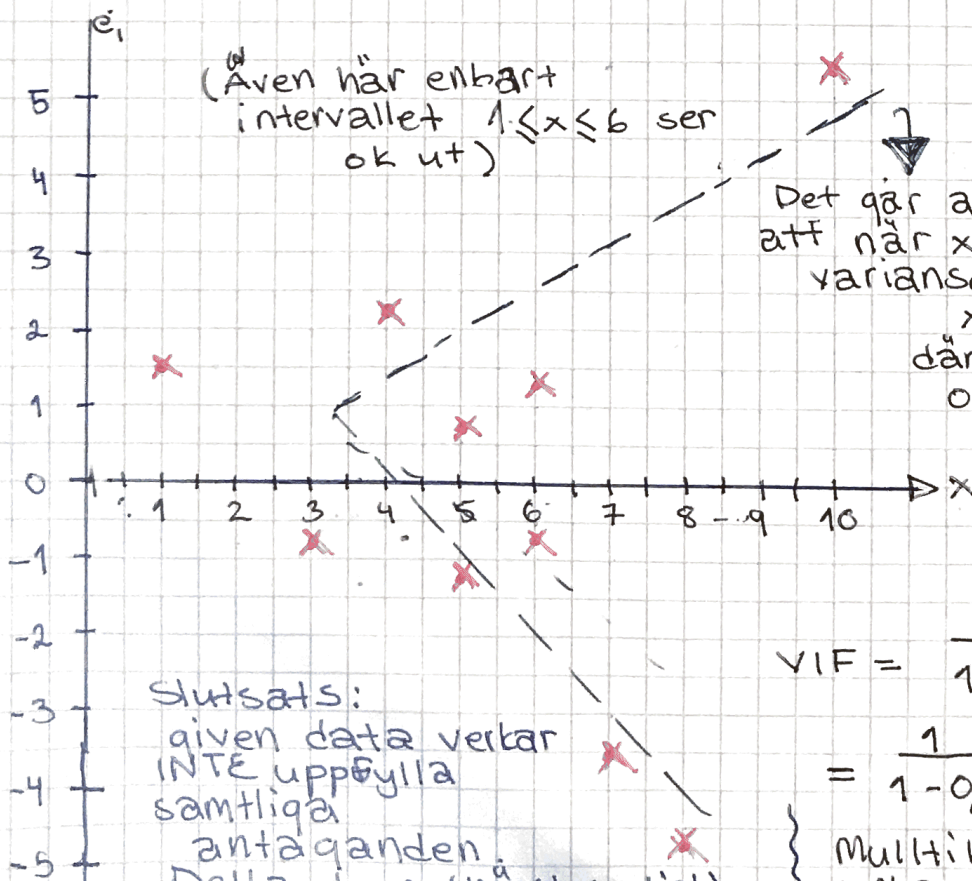
b)

Linjärt? Plottar x mot y: Sätter in givna värden.

Det finns en tydlig punkt som "sticker ut" $x=10$.
 samt verka y minsta för $x=7$ $x=8$.
 Det är därmed inte säkert givet givna data att modellen är linjär.
 (Bortser man får $x=7$ $x=8$ $x=10$)

Residualerna? Plottar dem (värdena: $y_i - \hat{y}_i = e_i$)

(Även här enbart intervallet $1 \leq x \leq 6$ ser ok ut)

Det går att se att när x ökar ökar variansen för värdena $x \geq 7$. Det finns därmed misstanke om heteroskedasticitet.

kan dock ett linjärt mönster antyd.

(Det syns ett "tratt" mönster)

Slutsats: givna data verkar INTE uppfylla samtliga antaganden. Detta kan (högst troligt) bero på $n=10$. Krävs minst $n=30$ för ok data analys

$$VIF = \frac{1}{1 - R^2_{yx}} = \frac{1}{1 - 0,58} = 2,381 < 10$$

Multikollariet verkar INTE förelig.

0010 - LOW

Uppg. ③ givna siffror:

$n = 22$

$a = 5,2$

$b = -4,4$

$SSE = 140$

$SSR = 260$

F-test då vi enbart har 1 beta.

$F_{obs} = \frac{MSR}{MSE}$

$= \frac{SSR/k}{SSE/(n-k-1)} = \frac{260/1}{140/(22-1-1)}$

$= \frac{260}{7} = 37,1429$

$F_{krit} = 8,10$

$v_1 = 1$
 $v_2 = 20$ (från tabell)
 $\alpha = 0,01$

$F_{obs} > F_{krit}$

därmed kan vi förkasta

$H_0: \beta = 0$ är $\neq 0$

Bestäm R^2 och testa

$H_0: \beta = 0$ mot $H_a: \beta \neq 0$

$R^2 = \frac{SSR}{SSR + SSE}$
 SST

$= \frac{260}{260 + 140}$

$= \frac{260}{400}$

$= 0,65$

Hypotestest:

$\frac{b - \beta}{s_b}$ under H_0 sann $\rightarrow$

~~$\frac{b}{s_b}$~~

Alternativt F-test

Använder istället:

$\frac{r_{xy} \sqrt{n-2}}{\sqrt{1 - r_{xy}^2}}$

då vid enkel linjär regression är $R^2 = r_{xy}^2$

går inte räkna då vi ej kan räkna ut s_x^2 .

$r_{xy} = \sqrt{R^2} = 0,80622257...$

$\rightarrow \frac{\sqrt{0,65} \cdot \sqrt{22-2}}{\sqrt{1-0,65}}$

$= 6,0945 = t_{obs}$

$t_{krit, \frac{\alpha}{2}}(n-k-1)$
 $t_{0,005}(20) = 2,845$

$t_{obs} > t_{krit}$ vi kan därmed förkasta H_0 på 1% är β skilt från noll!

$\beta = 0$ mot $\beta \neq 0$

undersöker också om $\beta = 0$ mot $\beta \neq 0$ och därav kan vi använda korrelationskoefficient-testet istället!

Testen är ekvivalenta

uppg. ④

a) kan tänkas bestå av komponenterna

 $T_r = \text{Trend}$

[$K = \text{cyklisk variation (konjunktur)}$
 Detta är dock svårt särskilja
 från trenden och därav
 brukar T_r få innefatta K]

 $S = \text{säsong}$

[$E = \text{slumpkomponent. Går inte}$
 heller veta exakt.]

 $y = T_r + S$ ← Därmed slutfmodell.

$S \rightarrow$ beroende på ex olika årstider förbrukas
 elen olika. Antagande ex mer
 under vintern och mindre under sommaren

$T_r \rightarrow$ Urskiljning av en långtidsutveckling.
 det går att urskilja om
 elförbrukningen exempel
 ökar/minskar genom
 tiden.

→
 Forts.
 ny
 sida

Upg 4

Fort.
p)

Additiv.

År	kvartal	Y_t	$\hat{T}_t$	$Y_t - \hat{T}_t = \hat{S}_t$
2016	1	7,5	*	*
	2	1,5	*	*
	3	2,5	4	-1,5 (2,5-4)
	4	5,5	3,9375	1,0625
2017	1	6,5	4,0625	2,4375 (6,5-4,0625)
	2	2	4,3125	-2,3125
	3	3	4,75	-1,75 (3-4,75)
	4	6,5	5,25	1,25
2018	1	8,5	5,625	2,875 (8,5-5,625)
	2	4,5	5,9375	-1,9375
	3	4	6,1875	-2,1875 (4-6,1875)
	4	8	6,3125	1,6875
2019	1	9	6,5625	2,4375 (9-6,5625)
	2	4,5	6,8125	-2,3125
	3	5,5	*	*
	4	8,5	*	*

$$\text{Kvartalsdata: } \hat{T}_t = \frac{Y_{t-2} + 2Y_{t-1} + 2Y_t + 2Y_{t+1} + Y_{t+2}}{8}$$

* $\hat{T}_t$ för kv 1 och 2 2016 samt för kv 3 och 4 2019 försvinner da vi inte har data för $t-2$ / $t-1$ Blt $t+2$ / $t+1$ för dessa.

$$2016 \text{ Kv3} : (7,5 + 2 \cdot 1,5 + 2 \cdot 2,5 + 2 \cdot 5 + 6,5) / 8 = 4$$

$$\text{kv4} : (1,5 + 2 \cdot 2,5 + 2 \cdot 5 + 6,5 \cdot 2 + 2) / 8 = 3,9375$$

:

$$2019 \text{ kv2} : (8 + 9 \cdot 2 + 4,5 \cdot 2 + 5,5 \cdot 2 + 8,5) / 8 = 6,8125$$

säsongskomponenter

c)

kvartal	1	2	3	4
2016	*	*	-1,5	1,0625
2017	2,4375	-2,3125	-1,75	1,25
2018	2,875	-1,9375	-2,1875	1,6875
2019	2,4375	-2,3125	*	*

$\bar{S}_i$: Medel värde: 2,58333 -2,1875 -1,8125 1,33333

$\Sigma = -0,08333$

kv 1 $(2,4375 + 2,875 + 2,4375) / 3$

kv 2 $(-2,3125 + (-1,9375) + (-2,3125)) / 3$

kv 3 $(-1,5 + (-1,75) + (-2,1875)) / 3$

kv 4 $(1,0625 + 1,25 + 1,6875) / 3$

↑
 $2,58333$
 $-2,1875$
 $-1,8125$
 $+1,33333$

Σ ska bli noll och måste därmed justeras.

Detta görs genom medelvärdet av ^{summan} medelvärdet subtraheras för varje kvartal.

$\Delta \frac{-0,08333}{4} = -0,0208333$

$2,5833 - (-0,0208333) = 2,604166 = S_1^+$

$-2,1875 - (-0,0208333) = -2,16666 = S_2^+$

$-1,8125 - (-0,0208333) = -1,79166 = S_3^+$

$1,3333 - (-0,0208333) = 1,354166 = S_4^+$

$\Sigma = 0$

skattade
Justerade
säsongskomponenter

görs på "lika vis men man tar $Y_t / \bar{A}_t = \hat{S}_t$ sen tar man $[\bar{S}_i / (\bar{S}_1 + \bar{S}_2 + \bar{S}_3 + \bar{S}_4)] \times 400$ (då kvartals data)

Hade vi istället använd multiplikativ hade

$S_1 = 149,93$ $S_2 = 60,14$ $S_3 = 63,65$ $S_4 = 126,28$

Uppg 5) $n=20$

0010-LOW

sid.
11

$y = \begin{cases} 1 = \text{ny hjärtattack inom 1 år} \\ 0 = \text{annars} \end{cases}$

$x_1 = \begin{cases} 1 = \text{behandling mot oro} \\ 0 = \text{annars} \end{cases}$

$x_2 = \text{orosindex (högre värden - större oro)}$

Modell från utskrift:

$$\text{LogOdds} = -7,388 + 1,024x_1 + 0,119x_2$$

a) $P(Y=1 | x_1=1, x_2=60)$

$$= \frac{\exp(\alpha + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2)}{1 + \exp(\alpha + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2)}$$

$$\text{LogOdds} = -7,388 + 1,024 \cdot 1 + 0,119 \cdot 60 = 0,776$$

$$\frac{\exp(0,776)}{1 + \exp(0,776)} = 0,68481738$$

sannolikheten $P(Y=1 | x_1=1, x_2=60)$ är 0,6848

b) 1. Vi ser i tabellen att variabeln inte är signifikant. vilket gör att man där kan fundera att den bör tas ur modellen.

2. Vi vet också att för att det ska vara effektivt för att minska sannolikheten

ska $\beta_1 < 0$ alt. $e^{\beta_1} < 1$. Vi ser i tabellen att $\beta_1 = 1,024 > 0$ och kan räkna ut $e^{1,024} = 2,78 > 1$.

Båda är större än 0 resp. 1. vilken antyder det ökar sannolikheten.

En check med $P(Y=1 | x_1=0, x_2=60)$ ger oss

sannolikhet på 0,4383 vilket är lägre än 0,6848.

3. Men att sannolikheten ökar givet terapi låter nogst otroligt. Och då vi ser att variabeln inte är signifikant bör vi inte dra några slutsatser om hur den påverkar. Vi bör testa med ett större urval alt. ta bort den variabeln.